

ÜCRET GELİRLERİNDE BEYAN UYGULAMASI

Bu sirkülerimiz, ücret geliri elde eden kişilere yönelik kısa bir bilgi notu olup, Gelir İdaresi Başkanlığı 'nce hazırlanan ve internet sitesinde yayımlanan rehber/broşürlerinde ayrıntılı açıklamalar bulunmaktadır. Ayrıca, GİB internet sitesinde Hazır beyan uygulaması bulunmaktadır. Son dönemlerde ücret geliri yönünden kişilere Maliye İdaresinde mektuplar gönderildiği bilinmektedir.

Ücret gelirleri iki şekilde vergilendirilmektedir:

- Gerçek ücretler
- Diğer ücretler

1. GERÇEK ÜCRETLER

Ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde ilke olarak gerçek usul kabul edilmiştir. Vergi, gelirin gerçek ve safi tutarı üzerinden alınmaktadır.

Ücretin Safi Tutarının Tespiti

Ücretin safi tutarı, işveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan yararlar toplamından (yani ücretin gayrisafi tutarından) belli indirimlerin yapılmasından sonra kalan miktardır.

Bu indirimler şunlardır:

- Emekli aidatı ve sosyal sigorta primleri,
- Sosyal güvenlik destekleme primi,
- İşsizlik sigortası primi,
- Hayat/şahıs sigorta primleri,
- OYAK ve benzeri kamu kurumlarınca yapılan yasal kesintiler,
- Sendikalara ödenen aidatlar (işçi ve memur sendikaları),
- Engellilik indirimi.

2020 yılında elde ettikleri ücret gelirleri nedeniyle beyanname vermek zorunda olanlar;

- Tek işverenden kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücret geliri elde eden ve ücret toplamı 600.000TL 'yi aşan ücretliler,
- Birden fazla işverenden kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücret geliri elde eden ücretlilerden, birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerin toplamı 49.000 TL'yi aşan ücretliler,
- Birden fazla işverenden kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücret geliri elde eden ücretlilerden, birinci işverenden aldıkları ücret geliri dâhil olmak üzere aldıkları ücretlerin toplamı 600.000 TL'yi aşan ücretliler,

- Tevkifata tabi ücret gelirleri 600.000TL aşan veya birden fazla işverenden ücret alan ve birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerinin toplamı 49.000,-TL yi aşan profesyonel spor yarışmaları ile basketbol ve voleybol spor dallarının en üst liglerindeki yarışmaları yönetim spor hakemleri,
- Ücretlerini yabancı bir memleketteki işverenden doğrudan doğruya alan hizmet erbabı (istisna kapsamında olanlar hariç),
- İstisnadan faydalanmayan yabancı elçilik ve konsolosluk memur ve hizmetlileri,
- Hazine ve Maliye Bakanlığınca yıllık beyanname ile bildirilmesi gerekli görülen ücret ödemesi yapılanlar,
- Ücreti kesinti yoluyla vergilendirilmeyen yukarıda sayılanlar dışında kalan ücretliler.

Birden Fazla İşverenden Alınan Ücretler

Birden fazla işverenden tevkif yoluyla vergilendirilmiş ücret alan ve birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerin toplamı (2020 yılı için bu tutar 49.000 TL'dir.) aşmayan mükelleflerin, tamamı kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücretleri yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir.

Tek işverenden kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücret geliri elde eden ve ücret toplamı 600.000TL 'yi aşmayan ücretliler, tamamı kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücretleri için yıllık beyanname vermeyecekler.

Ancak, birden sonraki işverenden alınan tevkifata tabi ücretlerin toplamı 49.000 TL'yi aşması durumunda(Birden fazla işverenden kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücret geliri elde eden ücretlilerden, birinci işverenden aldıkları ücret geliri dâhil olmak üzere aldıkları ücretlerin toplamı 600.000 TL'yi aşan ücretliler), ücretlerin tamamı (ilk işverenden alınan ücret de dâhil olmak üzere) yıllık beyannameye dâhil edilecektir. Birden fazla işverenden ücret alınması halinde, birinci işverenden alınan ücretin hangisi olacağı ücretli tarafından serbestçe belirlenecektir.

Gayrisafi ücret tutarından yukarıda “**Ücretin Safi Tutarının Tespiti**” bölümünde yer alan indirimler yapıldıktan sonra bulunan gerçek safi tutarı üzerinden engellik indirimi düşülmesi sonrasında bulunan vergi matrahının ücret gelirinin beyan sınırı olan 2020 yılı için belirlenen 49.000 TL aşıp aşmadığının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir. Diğer bir ifade ile tercih edilen birinci ücretten sonraki ücretlerin gelir vergisi matrahları toplamı; 49.000,-TL olarak beyan sınırında dikkate alınacaktır.

Örnek verilir ise;

Birinci işverenden alınan ücret (gayrisafi ücret)	84.000 TL
İkinci işverenden alınan ücret (gayrisafi ücret)	66.000 TL
Üçüncü işverenden alınan ücret (gayrisafi ücret)	45.000 TL
Ücret toplamları	195.000 TL

İkinci derece engelliler için indirim tutarı (860 X 12=) 10.320 TL

Mükellefin birinci işveren olarak 84.000 TL ücret aldığı işvereni seçmesi durumunda, diğer işverenlerden aldığı ücret toplamının 2020 yılı beyanname verme sınırı olan 49.000 TL ile kıyaslamasında; gayrisafi ücret tutarlarından “**Ücretin Safi Tutarının Tespiti**” bölümünde belirtilen %14 sigorta primi ve % 1 işsizlik sigortası primi toplamı olan % 15 oranı uygulanarak sigorta kesintisi yapılacaktır.

Ayrıca, gayrisafi ücret tutarından yıllık engellilik indirimi tutarının da düşülmesi gerekmektedir.

İkinci ücret gayrisafi tutarı ;66.000 – 9.900(%15 sgk prim kesintisi)= 56.100 TL

Üçüncü ücret gayrisafi tutarı ;45.000 – 6.750(%15 sgk prim kesintisi)= 38.250 TL

Engellilik indirimi tutarı = 860 X 12 = 10.320 TL

56.100+38.250 =94.350 - 10.320 = **84.030 TL**

Buna göre, birden sonraki işverenlerden alınan ücret toplamı 84.030 TL ücret beyan sınırı olan 49.000 TL’yi aştığı için birinci işverenden elde ettiği ücret de dâhil olmak üzere 195.000 TL beyan edecektir.

Yıllık Beyannameye Dâhil Edilen Gelirlerden Yapılacak İndirimler

Ücret gelirin e ilişkin verilecek gelir vergisi beyannamesinde vergi matrahının tespitinde bildirecek gelirlerden aşağıdaki indirimler yapılabilir:

1. Hayat/şahıs sigorta primleri,(matrahın %15’i ve yıllık asgari ücretin toplamı ile sınırlı)
2. Eğitim ve sağlık harcamaları,(matrahın %10 ile sınırlı)
3. Engellilik indirimi (Bu indirimden bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan hizmet erbabı da yararlanır.),
4. Beyan edilecek gelirden sınırlı olarak indirilebilecek bağış ve yardımlar ile tamamı indirilebilecek bağış ve yardımlar,
5. Sponsorluk harcamaları,
6. Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına yapılan ayni ve nakdi bağışlar,
7. İktisadi işletmeleri hariç, Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımlar,
8. Bireysel katılım yatırımcısı indirimi,
9. Diğer kanunlara göre tamamı indirilecek bağış ve yardımlar.

Gerçek Ücret Gelirinin Beyanı Ve Verginin Ödenme Zamanı

2020 yılında elde edilen ücret gelirlerine ilişkin olarak 31.03.2021 tarihine kadar verilecek yıllık gelir vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin, Mart ve Temmuz aylarında iki eşit taksit olmak üzere;

- Birinci taksitin damga vergisi ile birlikte 31 Mart 2021 tarihine kadar,
  - İkinci taksitin ise 31 Temmuz 2021 tarihine kadar,
- ödenmesi gerekmektedir.

2. DİĞER ÜCRETLER

Bir kısım hizmet erbabının gerçek ücret üzerinden vergilendirilmesi ücretin saptanmasındaki güçlük nedeniyle mümkün olmamaktadır.

Diğer ücretlilerin safi ücretleri, takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarının %25'idir.

Gelir Vergisi Kanunu'nda diğer ücretli kapsamında sayılan hizmet erbapları şöyledir:

- Kazançları basit usulde tespit edilen ticaret erbabı yanında çalışanlar,
- Özel hizmetlerde çalışan şoförler,
- Özel inşaat sahiplerinin ücretle çalıştırdığı inşaat işçileri,
- Gayrimenkul sermaye iradı sahibi yanında çalışanlar,

Diğer ücretli hizmet erbabının ödeyeceği gelir vergisi cari yılın Şubat ayında hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. Yani Diğer Ücretlerde vergi şubat ayında tahakkuk etmekte, şubat ve ağustos aylarından iki taksit olarak peşin tahsil edilmektedir.

3. GELİR VERGİSİ TARİFESİ

Ücret Gelirlerine Uygulanacak Gelir Vergisi Tarifesi

22.000.-	T. liraya kadar					%15
49.000.-	T. liranın	22.000.-	T. lirası için	3.300.-	fazlası için	%20
180.000.-	T. liranın	49.000.-	T. lirası için	8,700.-	fazlası için	%27
600.000.-	T. liranın	180.000.-	T. lirası için	44.070,-	fazlası için	%35
600.000.-	T. lirasından fazlasının 600.000.- TL' sı için			191,070,	fazlası için	%40

Ücret Dışı Gelirlere Uygulanacak Gelir Vergisi Tarifesi

22.000.-	T. liraya kadar					%15
49.000.-	T. liranın	22.000.-	T. lirası için	3.300.-	fazlası için	%20
120.000.-	T. liranın	49.000.-	T. lirası için	8,700.-	fazlası için	%27
600.000.-	T. liranın	120.000.-	T. lirası için	27.870,-	fazlası için	%35
600.000.-	T. lirasından fazlasının 600.000.- TL' sı için			195,870,	fazlası için	%40

oranında vergilendirilir.

Saygılarımızla...